



**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 2.03.2015 r.

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk**

VIII.7061.34.2014.KK

**Pan Jarosław Duda
Pełnomocnik Rządu
ds. Osób Niepełnosprawnych
Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa**

Skarżenie na Biuro Ministerstwa

Do Rzecznika Praw Obywatelskich zwróciła się funkcjonariuszka Służby Więziennej zatrudniona na stanowisku starszego psychologa, która w konsekwencji choroby nowotworowej uzyskała orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane przez powiatowy zespół ds. orzekania o niepełnosprawności. W trakcie prowadzonego postępowania wyjaśniającego pojawiła się wątpliwość, co do wykładni terminu „zatrudnienie”, o którym mowa w tytule oraz treści ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 ze zm.; dalej jako: ustawa o rehabilitacji), a dokładnie, czy funkcjonariuszom służb mundurowych przysługują uprawnienia, o których mowa w przepisach art. 14 - 20 przywołanej powyżej ustawy.

W ocenie Rzecznika *ratio legis* ustawy o rehabilitacji przemawia za przyjęciem na jej gruncie szerokiego rozumienia terminu „zatrudnienie”. Zasadność wprowadzenia instrumentów przewidzianych w ustawie o rehabilitacji wynika bowiem ze specjalnych potrzeb pracownika z niepełnosprawnością, które nie zmieniają się w zależności od podstawy prawnej świadczonej pracy. Warto przy tym zauważyć, że takie szerokie rozumienie terminu „zatrudnienie” zostało już przyjęte na gruncie innych ustaw regulujących instytucje rynku pracy. Przykładowo, zgodnie z przepisem art. 2 ust. 1 pkt 43 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.

U. z 2013 r., poz. 674), „zatrudnianie” oznacza wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego oraz umowy o pracę nakładczą.

W badanej przez Rzecznika sprawie funkcjonariuszce Służby Więziennej odmówiono jednak prawa do korzystania z uprawnień przewidzianych ustawą o rehabilitacji z uwagi na brak wyraźnego potwierdzenia tych uprawnień w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2014, poz. 1415; dalej jako: ustawa o Służbie Więziennej). Nie ulega wątpliwości, że ustawa o Służbie Więziennej w sposób autonomiczny reguluje np. urlopy i zwolnienia od zajęć służbowych funkcjonariuszy. Ponadto w sposób wyraźny odsyła do przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r., poz. 1502 ze zm.; dalej jako: Kodeks pracy) w zakresie uprawnień funkcjonariuszy związanych z rodzicielstwem (art. 165 ustawy o Służbie Więziennej). Samodzielnie reguluje także prawo do urlopu szkoleniowego, przykładowo w celu przygotowania się i złożenia egzaminu radcowskiego (art. 146 ust. 1 pkt 5 ustawy o Służbie Więziennej). Jak się jednak wydaje, w obu tych przypadkach wyraźne potwierdzenie uprawnień przysługujących funkcjonariuszom Służby Więziennej jest uzasadnione ograniczonym zastosowaniem ustawy - Kodeks pracy i ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 637 ze zm.). W ocenie Rzecznika takie odesłanie nie byłoby konieczne, gdyby przyjąć, że ustawa o rehabilitacji odnosi się zarówno do pracy wykonywanej na podstawie stosunku pracy, jak i stosunku służbowego oraz pracy nakładczej.

Mając jednak na uwadze daleko idące konsekwencje wykładni przywołanych powyżej przepisów prawa, przed zajęciem ostatecznego stanowiska w sprawie przez Rzecznika Praw Obywatelskich, niezbędne jest uzyskanie opinii Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, który stosownie do treści przepisu art. 34 ust. 1 ustawy o rehabilitacji nadzoruje wykonywanie zadań wynikających z tej ustawy. W związku z powyższym, działając na podstawie przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionych kwestii oraz poinformowanie Rzecznika o zajętych w sprawie stanowisku.

Z poszanowaniem

